מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מידע מהטקסט על רשת הפטריות ביער
- להכיר את משפחות המילים ש־ר־ש ו־צ־מ־ח
- לתרגל שימוש נכון במילים כי/לכן/אבל ואל/על, אם/עם

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת הנקרא

1. א – מחוטים דקיקים של פטריות
2. ב – סוכר
3. ג – הם מקבלים הודעת אזהרה ומתגוננים
4. א – כי הוא מקבל מעט מאוד אור
5. ב – מעבירים אליו סוכר דרך הרשת

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך כתוב בטקסט בפירוש.
2. לא נכון – הפטריות מקבלות סוכר מהעצים.
3. לא נכון – הם מקבלים אזהרה ומתגוננים.
4. נכון – המירכאות מראות שזה דימוי בלבד.
5. לא נכון – הטקסט כותב בזהירות כי המחקר עוד נמשך וחוקרים חלוקים.

חלק ג' – השלימו במילה המתאימה

1. רשת
2. לכן
3. אל
4. עם
5. שורשים
6. הצמיחה

חלק ד' – התאימו בין המילה למשמעותה

1. – ג (צמח צעיר וקטן)
2. – א (חוטים שמחברים בין דברים)
3. – ה (הודעה שיש סכנה)
4. – ב (חלק הצמח שבאדמה)
5. – ד (מקום עם מעט אור שמש)

חלק ה' – סדרו את שלבי התהליך

1. חרקים תוקפים עץ אחד ביער
2. העץ המותקף שולח אות דרך רשת הפטריות
3. עצים שכנים מקבלים את ההודעה
4. העצים השכנים מתחילים להתגונן

חלק ו' – ענו בכתב

1. הפטריות מביאות לשורשי העצים מים וחומרים מן האדמה, והעצים נותנים לפטריות סוכר. כך שני הצדדים מרוויחים.
2. כי דרכה עוברים אותות אזהרה כשעץ מותקף, כמו מערכת שמזהירה מפני סכנה.
3. בטקסט: צומח, הצמיחה. מילה נוספת: למשל צמחייה או צומחת.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- רשת מחוטי פטריות
- מקבלים אזהרה ומתגוננים
- למשל: שורשים/להשריש; צומח/הצמיחה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בציור קו אדמה על הלוח ולהוסיף אליו פרטים אחרי כל פסקה, כפי שמוצע בטיפ ההפעלה.
- כדאי להדגיש שהמחקר על רשתות הפטריות עדיין נמשך, ושהטקסט מציג זאת בזהירות באמצעות הביטויים 'יש חוקרים' ו'מחקרים מראים'.
- בחלק 'אתגר' מומלץ לאפשר דיון פתוח בכיתה לפני הכתיבה, כדי לעודד חשיבה על הדימוי בין היער לחברה האנושית.

דף תרגול: העצים שמדברים זה עם זה

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בטקסט כתוב שמתחת לאדמה ביער יש רשת של חוטים דקים. הרשת הזאת מחברת בין העצים. דרכה עוברים מים, אוכל ואזהרות מעץ לעץ.

📖 מילון קטן:

רשת	קו חוטים שמחברים דברים זה לזה
פטריות	צמחים קטנים שגדלים באדמה או על עצים
שורש	חלק הצמח שנמצא באדמה ומחזיק אותו
שתיל	צמח צעיר וקטן
אזהרה	הודעה שמספרת שיש סכנה
צל	מקום שאין בו הרבה שמש
תועלת	עזרה או רווח שמישהו מקבל

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מרכיב את הרשת מתחת לאדמה?

א) מחוטים דקיקים של פטריות ב) משורשי אבן ג) מענפים יבשים ד) מעלים נושרים

2. מה העץ נותן לפטרייה?

א) מים ב) סוכר ג) אבנים ד) אדמה

3. מה קורה לעצים ליד עץ שתוקפים אותו חרקים?

א) כלום לא קורה ב) הם נובלים מיד ג) הם מקבלים הודעת אזהרה ומתגוננים

ד) הם מפסיקים לייצר סוכר

4. למה שתיל בצל מתקשה לייצר אוכל?

א) כי הוא מקבל מעט מאוד אור ב) כי אין לו שורשים ג) כי הוא רחוק מהרשת ד) כי הוא גדול מדי

5. איך עץ גדול עוזר לשתיל קטן בצל?

א) נותנים לו מים בלבד ב) מעבירים אליו סוכר דרך הרשת ג) מזיזים אותו למקום שמשי

ד) שולחים לו שורשים חדשים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הרשת שמתחת ליער עשויה מחוטים של פטריות.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	הפטריות מקבלות מהעצים מים בלבד.	☐	☐
3	כשעץ אחד מותקף, עצים שכנים לא מגיבים כלל.	☐	☐
4	הכותבת כתבה את המילה 'לדבר' במירכאות כי העצים לא באמת מדברים כמו בני אדם.	☐	☐
5	כל המדענים מסכימים לגמרי על היקף העברת האזהרות בין עצים.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו במילה המתאימה

השלימו את המילה החסרה.

1. מתחת ליער יש _____ ענקית של חוטי פטריות.

2. השתיל גדל בצל, _____ קשה לו לייצר מזון.

3. העצים מעבירים אותות _____ זה זה.

4. הפטריות חיות _____ העצים בשיתוף פעולה.

5. ה_____ שלנו הם החברים, המשפחה והקהילה.

6. מילה מהמשפחה של צ־מ־ח שמופיעה בפסקה הרביעית ומתחילה בה׳ הידיעה: ה_____ .

4 חלק ד' – התאימו בין המילה למשמעותה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שתיל	___	**א.** חוטים שמחברים בין דברים
2. רשת	___	**ב.** חלק הצמח שבאדמה
3. אזהרה	___	**ג.** צמח צעיר וקטן
4. שורש	___	**ד.** מקום עם מעט אור שמש
5. צל	___	**ה.** הודעה שיש סכנה

5 חלק ה' – סדרו את שלבי התהליך

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	העצים השכנים מתחילים להתגונן
☐	עצים שכנים מקבלים את ההודעה
☐	העץ המותקף שולח אות דרך רשת הפטריות
☐	חרקים תוקפים עץ אחד ביער

6 חלק ו' – ענו בכתב

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם איך הפטריות והעצים עוזרים אלה לאלה.

2. למה אפשר להשוות את הרשת ל'מערכת התראה'?

3. מצאו בטקסט שתי מילים מהמשפחה של צ־מ־ח, וכתבו מילה שלישית משלכם.

כרטיס יציאה

ממה בנויה הרשת שמתחת ליער?

מה עושים עצים שכנים כשעץ אחד מותקף?

כתבו מילה אחת מהמשפחה של ש־ר־ש ומילה אחת מהמשפחה של צ־מ־ח.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀